

HÅNDBOK LÆRLINGER

TØMRERFAGET 2021/2022

STOLT
TØMRER

byggmestrene.no

Bygghandverkernes Servicekontor
Trondhjem Bygghandverkerlaug

Velkommen som lærling:

Byggmestrenes Servicekontor ønsker deg velkommen som lærling. Vi er et opplæringskontor som består av små og mellomstore bedrifter. Bedriften du skal være lærling hos skal på en best mulig måte gi deg praktisk opplæring i faget. Det er da viktig at du som lærling også tar ansvar for egen læring i form av å vise interesse, innsats, ydmykhet samt å være pliktoppfyllende. Målet for bedriften er at du blir en dyktig fagarbeider for vår bransje. Opplæringskontoret har 3 oppfølgingssamtaler med deg gjennom læretiden. Vårt mål som opplæringskontor er at du som lærling trives i et trygt og godt opplæringsmiljø.

Om Lauget og Servicekontor:

Trondhjems Byggmesterlaug ble opprettet i 1906. Lauget opprettet Byggmestrenes Servicekontor i 1983 med formål om å sikre rekrutteringen til faget gjennom lærlingeordningen. Byggmestrenes Servicekontor driver opplæringskontoret

Laugskontoret:

Har som formål å ivareta medlemmenes faglige og merkantile interesser innen byggenæringen samt verne om tømrerfagets tradisjonelle betydning og samtidig tilpasse faget til tidens skiftende krav.

Opplæringskontoret:

Opplæringskontorets overordnede mål er å ivareta rekrutteringen til faget samt oppfølging av lærlinger i våre medlemsbedrifter. Opplæringskontoret er godkjent innen fagene: **Tømrerfaget, Betongfaget og Murerfaget.**

Trondhjems Byggmesterlaug ble etablert i 1906

Lauget har som formål å ivareta medlemmenes faglige og merkantile interesse innen byggenæringen. Medlemmene i Trondhjems Byggmesterlaug er medlem av Byggmesterforbundet, Byggenæringens Landsforening (BNL) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).

Byggmestrenes Servicekontor

Laugets servicekontor som ivaretar kurs og kompetanse samt et opplæringskontor for Tømrerfaget med ca 100 medlemsbedrifter. Opplæringskontoret ble etablert i 1983 med formål å ivareta rekrutteringen gjennom å tegne lærekontrakter, markedsføre faget ovenfor ungdom som ønsker å ta en utdanning innen Tømrerfaget, Betong- og Murfag.

**Ønsker du nærmere informasjon,
ta kontakt med oss eller klikk deg inn på:**

www.byggmestrene.no

Are Sjøpstad

Daglig leder
Mobil: 958 46 039
are@byggmestrene.no

Mats Bergh

Opplæringsrådgiver
Mobil: 913 31 584
mats@byggmestrene.no

Magnus Bjørgan

Opplæringsrådgiver
Mobil: 926 04 190
magnus@byggmestrene.no

Opplæringskontorets ansvar:

- Inngå lærekontrakter i samarbeid med medlemsbedriftene og fylkeskommunen.
- Skrive opplæringsavtale mellom partene.
- Påse at lærlingen fører opplæringsbok og at opplæringa skjer etter den fastsatte læreplanen samt opplæringsloven og arbeidsmiljøloven.
- Oppmelding til fag-/svenneprøve.
- Bistå ved eventuelle konflikter.
- Påse at lærlingen får riktig lønn. Fellesoverenskomsten for byggfagene legges til grunn.

Bedriftens ansvar:

- Skrive arbeidsavtale med lærlingen.
- Ansettelsesavtale mellom lærling og bedrift skal foreligge ved oppstart læretid.
- Skal tydeliggjøre lærlingens utvikling før hvert besøk fra opplæringskontoret.
- Arbeidsgiver og opplæringsansvar.
- Nødvendige forsikringer etter lov og forskrifter.
- Holde arbeidsklær, personlig verneutstyr etc.
- Lønne lærlingen etter gjeldende bestemmelser i overenskomsten.
- Gi lærlingen fri med lønn til å delta på kurs i opplæringskontorets regi.
- Varslingsplikt ved permittering av lærlinger.
- Påse at lærlingen har gjennomført sikkerhetsopplæring.

Lærlingens forpliktelser

- Pliktoppfyllende
- Ansvar for egen læring.
- Behandle bedriftens verktøy på en forsvarlig og sikker måte.
- Sørgje for at læreplanen til enhver tid er oppdatert.
- Gi tilbakemelding til opplæringskontoret ved adresseendring, lengre sykdomsavbrekk etc.
- Tenk på hvem man representerer i arbeidsantrekk og vær bevisst når det gjelder egen og andres sikkerhet.

Lønnsatser gjeldene fra 1. april 2021. Fellesoverenskomsten for Byggfag

Fagarbeidere minstefortjeneste	.kr 220,00
Hjelparbeider med minst 1 års bransjeerfaring	.kr 206,00
Ufaglærte uten bransjeerfaring	.kr 198,30
Arbeidstakere under 18 år	.kr 132,90

2 år vgs / 2 år i bedrift	
0 - 6 mnd.	30%
6 - 12 mnd.	40%
12 - 18 mnd.	55%
18 - 24 mnd.	75%

1 år vgs / 3 år i bedrift	
0 - 6 mnd.	30%
6 - 12 mnd.	35%
12 - 18 mnd.	40%
18 - 24 mnd.	45%
24 - 30 mnd.	55%
30 - 36 mnd.	75%

4 år i bedrift (ungdomsrett)	
0 - 6 mnd.	30%
6 - 12 mnd.	30%
12 - 18 mnd.	40%
18 - 24 mnd.	40%
24 - 30 mnd.	50%
30 - 36 mnd.	55%
36 - 42 mnd.	55%
42 - 48 mnd.	75%

4 år i bedrift (Etter opplæringslova § 4-5.)	
0 - 6 mnd.	45% av fagarbeideres lønn
6 - 12 mnd.	45% av fagarbeideres lønn
12 - 18 mnd.	55% av fagarbeideres lønn
18 - 24 mnd.	60% av fagarbeideres lønn
24 - 30 mnd.	70% av fagarbeideres lønn
30 - 36 mnd.	80% av fagarbeideres lønn
36 - 42 mnd.	80% av fagarbeideres lønn
42 - 48 mnd.	80% av fagarbeideres lønn

Avstand fra hjem til arbeidsplass.

	Voksne:	Lærlinger:	Arb.giver besørger transport
7,5 - 15 km	107,50	91,37	63,40
15 - 30 km	178,00	151,30	106,20
30 - 45 km	209,00	177,65	126,90
45 - 60 km	239,20	203,32	148,10
60 - 75 km	271,30	230,60	170,10

Ved avstander over 75 km, dekker arbeidsgiver bom og fergepenger i sin helhet.

Overtidsgodtgjørelse i henhold til fellesoverenskomsten.

Lærlinger skal ha hjelpearbeids lønn ved overtid.

Første års lærlinger utløser satsen kr. 198,30 etter 7,5 timers arbeidsdag.

Andre års lærlinger utløser satsen kr. 206,50 etter 7,5 timers arbeidsdag.

Læringen skal ved pålagt overtid ha 50% av overtidsgrunnlaget på kr. 276,72 i tillegg til hjelpearbeiders lønn etter kl. 15:00 på hverdager.

All overtid de 5 første virkedagene i uken betales med 50% av satsene, inntil kl. 21:00.

Likeså arbeid inntil kl. 13:00 på lørdager.

Overtid de 5 virkedagene etter kl. 21:00 betales med 100% av satsene.

Overtid etter kl. 13:00 på lørdager samt søn- og helligdager betales med 100% av satsene.

***Ta godt vare på denne boka
– den skal følge deg gjennom læreløpet***

*Mvh. Are, Mats og Magnus
Byggmestrenes Servicekontor*

Svenneprøve

Svenneprøven er den avsluttende prøven i fagutdanningen din.

Prøven avholdes rundt slutten av læretida, og gjennomføres på byggeplass.

Du skal jobbe selvstendig med en faglig oppgave som går over fem dager, ca. 35 timer.

Oppgaven skal inneholde:

Planlegging- Fremdriftsplan, material liste, verktøy liste, HMS tiltak

Gjennomføring, praktisk del

Dokumentasjon- skriftlig og bildedokumentasjon av gjennomført arbeid

Evaluerings- skriftlig egenvurdering av utført arbeid

Svenneprøven skal bestå av et moment av tak, vegg eller gulvkonstruksjon.

Der dette ikke er mulig vil Innsetting av dør, vindu, foring og listing ofte være en del av svenneprøven, utover dette blir innholdet bestemt ut ifra hvilket prosjekt dere jobber med på byggeplass i perioden du skal opp til svenneprøve.

Det vil også bli tatt med i betraktningen hva du har jobbet med i løpet av læretida.

Du vil også få en skriftlig hjemmeoppgave. Dette kan være en tegne/ skisseoppgave, geometriske utregninger eller annet knyttet til tømmereteori.

1 års test

I løpet av læretida tar opplæringskontoret initiativ til en 1 års test.

Testen er bygget opp på lik linje med svenneprøven:

Planlegging- Fremdriftsplan, material liste, verktøy liste, HMS tiltak

Gjennomføring, praktisk del

Dokumentasjon- skriftlig dokumentasjon av gjennomført arbeid

Evaluerings- skriftlig egenvurdering av utført arbeid

Denne testen er anbefalt for bedrift og lærling, og målet er at man som lærling får trening på den skriftlige og praktiske delen til svenneprøven.

Bedrift og lærling får også dokument hvilket nivå lærlingen ligger på vedr. faglig utførelse og arbeidstempo. Dette gir et godt utgangspunkt for hva du som lærling behersker og hva som må jobbes mer med fremover.

Gjennomføring av testen avtales mellom bedrift og lærling etter initiativ fra opplæringskontoret.

Læreplan

Som lærling i tømmerfaget skal opplæringa skje etter læreplan for VG3 tømmerfaget.

Du som lærling skal dokumentere måloppnåelse ovenfor bedrift og opplæringskontoret.

Opplæringskontoret tar initiativ til halvårssamtaler og du vil i forkant få tilsendt en link slik at du kan dokumentere måloppnåelse digitalt.

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne:

Produksjon

- Planlegge, utføre, dokumentere og vurdere eget arbeid
- Utføre byggje- og monteringsarbeid etter tegninger og beskrivelser
- Bygge nye utvendige og innvendige konstruksjoner av tre og stål
- Bygge nye utvendige og innvendige konstruksjoner i bygninger av tre, mur, stål og betong
- Velge, tilvirke og bruke materialar til konstruksjoner og innredningsarbeid
- Bygge og montere ulike typer etasjeskillere og legge ulike typer tregulv og trebaserte gulv
- Bygge og montere ulike typer komplette veggkonstruksjoner
- Bygge og montere ulike typer komplette takkonstruksjoner
- Montere og isolere vinduer og dører og tette rundt de
- Bygge ulike typar utvendige trekonstruksjoner
- Montere ulike typer listverk utvendig og innvendig
- Montere ulike typer innredninger
- Ta vare på byggeskikker og byggetradisjoner ved utføring av rehabiliterings- og vedlikeholdsarbeid
- Dokumentere eget arbeid ved bruk av preaksepterte løsninger
- Utføre arbeid i samsvar med kvalitetsstyringssystem i byggenæringen
- Utføre kildesortering og håndtere avfall
- Montere ulike typer stillas i samsvar med gjeldende regelverk
- Bygge om eksisterende bygninger til nye funksjonsområder i samsvar med gjeldende regelverk
- Bruke ulike typer måleverktøy
- Sikre estetiske og kulturelle verdier ved arbeid i faget
- Velge konstruksjoner og løysinger ved rehabiliterings- og ombyggingsarbeid som forebygger skader
- Utføre arbeidet i samsvar med gjeldende krav til helse, miljø og sikkerhet
- Utføre arbeidet i tråd med ergonomiske prinsipp

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne:

Bransjelære

- Gjøre rede for fagets historiske utvikling, kulturelle verdier og plass i samfunnet
- Gjøre rede for innholdet i relevant nasjonalt og internasjonalt regelverk som gjelder kundens rettigheter og plikter, herunder regler om klageadgang
- Utføre profesjonell kundebehandling og service
- Drøfte betydningen av samhandling på arbeidsplassen
- Gjøre rede for ulike typer materialer og deres bruksområder
- Tegne skisser og lage enkle konstruksjonstegninger
- Ivareta krav til estetikk
- Gjøre rede for gjeldende regelverk for avfallshåndtering

Egne notater:

STATUS / VURDERINGSRAPPORT

Spørsmål du kan forberede deg på til besøkene:

1. BESØKET

1. Hvordan er måloppnåelsen så langt i forhold til læreplanen?
2. Hvordan er fremmøte samt overholdelse av arbeidstid?
3. Hvordan trives du i faget og miljøet i bedriften?
4. Har du gjennomført sikkerhetsopplæring i skolen?
5. Hvordan er den faglige oppfølgingen i bedriften?

2. BESØKET

1. Hvor langt har du kommet i måloppnåelsen i følge læreplanen?
2. Har du deltatt på vernerunde?
3. Blir du satt til selvstendige arbeidsoppgaver?
4. Er du i stand til å gjennomføre 1 års test?
5. Deltar du i tegningslesing og hva mangler av skolegang?

3. BESØKET

1. Manglende læreplanmål før svenneprøve?
2. Har den faglige opplæringen vært som forventet?
3. Hvordan har fokuset på HMS vært i læreperioden?
5. Har du gjennomført 1 års test?
6. Føler du deg klar for fag/ svenneprøve?
7. Gjennomgang av prøvenemndas rutiner for fag / svenneprøve

Olkweb er opplæringskontorets digitale verktøy for oppfølging av lærlinger. Her skal lærlinger, faglig leder og opplæringskontoret logge inn for å lese rapporter fra besøk og se utfylt læreplan. Her finner man også tidligere eksamensoppgaver og bransjeinformasjon.

www.olkweb.no

1. **Trykk** logg inn OLKWEB. **Søk** "Byggmestrenes servicekontor Trondheim"
2. Skriv inn din mailadresse på brukernavn
3. Trykk så «glemt Passord»
4. Du vil nå få tilsendt et passord for innlogging.
5. Gå så til min side og se på rapportene fra besøkene.
6. Her finner du også annet info som f.eks gamle eksamensoppgaver, utfylt læreplan og bransjelærekompendiet, samt div. leggeanvisninger etc.

Digitale bevis/Pocket ID:

Trøndelag fylkeskommune har innført digitale skolebevis for sine elever, lærlinger og lære kandidater. Beviset vil være det primære beviset utlevert av fylkeskommunen og kan eksempelvis brukes som identitetskort ved eksamen, godkjent legitimasjon for reise med AtB eller hos andre aktører som tilbyr studentrabatt. I samme løsning vil elever også finne sitt bibliotek kort, som kan benyttes på skolebibliotekene. Elever, lærlinger og lærlingekandidater vil motta en sms med informasjon om pålogging når beviset er klart til å benyttes for de ulike brukerne. Elever vil motta dette i forbindelse med skolestart og lærlinger/lære kandidater ved godkjenning av lærekontrakt/opplæringskontrakt. Se mer info på: www.trondelagfylke.no/bevis
Dersom du har utfordringer med Pocket ID, ta kontakt med: pocketid-hjelp@trondelagfylke.no

Info lånekassen:

Som lærling kan du ha rett til både stipend og lån, men du må oppfylle noen krav for å få det. I oversikten under ser du vilkårene for å motta støtte som lærling.

Du kan ikke søke før lærekontrakten din er godkjent

Hvis du er lære kandidat eller praksiskandidat, må du ha godkjent opplæringskontrakt. Dersom du har spørsmål rundt kontrakten din, må du kontakte fagopplæringskontoret i fylket ditt eller opplæringsbedriften du er i.

- Godkjent lærekontrakt betyr at yrkesopplæringsnemnda, opplæringsavdelingen eller fagopplæringskontoret har godkjent den.
- Fylket som er oppført på lærekontrakten, er det fylket du skal opplyse om i søknaden til Lånekassen

Bo stipend for borteboere

Bo stipend for borteboere. Les mer om vilkårene på www.lanekassen.no

Info Atb:

Lærlinger og lærekandidater til og med 34 år kan kjøpe billetter med studentrabatt.

Som lærling må du laste ned appen Pocket ID fra Google Play eller App store. Pocket ID er eneste gyldige bevis. Uten gyldig bevis vil du få tilleggsgebyr i en billettkontroll.

Ved kontrakttidens slutt er du selv ansvarlig for å endre din periodebillett fra student til voksen.

For mer informasjon se: www.atb.no

Permittering av lærlinger:

Hovedavtalen mellom LO og NHO er den som blir lagt til grunn når det gjelder permittering av lærlinger. Hovedavtalen om permittering danner også mønster for arbeidsgivere og arbeidstakere som ikke er organisert. Lærlinger er som hovedregel unntatt permitteringer som følge av redusert ordretilgang med mindre virksomheten stopper helt opp. Ved evt. permittering skal partene i bedriften konferere og det skal føres protokoll som skal underskrives. Bedriften har også plikt til å melde fra til NAV. Etter hovedavtalen mellom LO og NHO §8-3 skal permitteringer gis med 14 dagers varsel. Trøndelag fylkeskommune skal umiddelbart motta skriftlig varsel om permittering. Dette for å se på tiltak som kan avhjelpe den som permitteres. Etter opplæringsloven §4-4 er lærebedriften pålagt å gi slik melding dersom det stopper eller utvikler seg slik at de ikke lenger finner det mulig å gi lærlingen tilfredsstillende opplæring. Permitteringer er et virkemiddel ved midlertidige innskrenkninger. Ved bruk av permitteringer er det fem formelle krav du minimum må kjenne til. VARSELFRIST 14 dager – her jobber arbeidstaker og får lønn på vanlig måte.

15 dager med lønnsplikt

Deretter 26 uker med dagpenger ved permittering

Bedrift og lærling må varsle opplæringskontoret ved permittering

Arbeidsgiver har lønnsplikt de 15 første permitteringsdagene – dagene er ikke arbeidstaker på jobb.

Perioden arbeidsgiver fritas for lønnsplikt under permittering

Hovedregelen, etter lov om lønnsplikt ved permittering § 3, 3. ledd, er at arbeidsgiver etter arbeidsgiverperiode I kan permittere uten lønn i 26 uker i løpet av en 18 måneders periode. Perioden med fritak fra lønnsplikt løper uavhengig av om det blir utbetalt dagpenger. Arbeidsgiverens lønnsplikt gjeninntretr etter fritaksperioden.

Loven åpner for at Departementet kan gi forskrift om å forlenge fritaksperioden før arbeidsgiverens lønnsplikt gjeninntretr, og i forskrift om lønnsplikt under permittering av 21.06.2016 ble perioden arbeidsgiver kunne permittere uten lønn forlenget til totalt 49 uker innenfor en periode på 18 måneder. Denne forskriften ble endret 1. januar 2019, og perioden som arbeidsgiver fritas for lønnsplikt under permitteringen er redusert fra 49 til 26 uker.

Ved endt avlagt svenne/fagprøve:

Bedriften har ikke noen forpliktelser etter at lærlingen har bestått/ikke bestått svenneprøve. Videre ansettelse skjer i mellom partene. Det skal da tegnes en ny ansettelsesavtale. Ved stryk har ikke bedriften annen forpliktelse enn at de kan være behjelpelig med annen gangs prøve.

Heving av lærekontrakt:

Ved en eventuell heving av lærekontrakt skal dette skje etter Opplæringslova § 4-6. Det kan holdes avklaringsmøte mellom bedrift, lærling og opplæringskontoret.

Oppsigelse:

Hovedregelen etter arbeidsmiljøloven § 15- nr 1 er at den gjensidige oppsigelsesfrist er 1 mnd. Oppsigelsesfristen skal regnes til utløp av slutten av en hel kalendermåned. Lengre oppsigelsesfrist kan avtales, og i mange yrker og bransjer er 3 måneder vanlig oppsigelsesfrist.

Kravet om at oppsigelse skal skje skriftlig gjelder i utgangspunktet både oppsigelse fra arbeidstaker og fra arbeidsgiver.

Privateksamen:

De som skal ta privatisteksamen skal melde seg opp via www.privatistweb.no

1. - 15. september kl. 23:59: for høsteksamen

15. januar - 1. februar kl. 23:59: for våreksamen

Kandidaten har selv ansvar for å melde seg opp og følge tidsfrister.

Hold deg oppdatert på:

www.trondelagfylke.no/privatisteksamen

Vi tilbyr kurs for våre lærlinger og medlemsbedrifter i:

- Varmearbeider
- Nødvendige kurs etter lover og forskrifter

**STOLT
TØMRER**

byggmestrene.no

**Byggmestrenes Servicekontor
Trondhjems Byggmesterlaug**

Kvenildmyra 5, 7093 Tiller. Telefon 72 89 58 80